

Opinia Komitetu Regionów w sprawie Zielonej księgi w sprawie europejskiej strategii na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii oraz komunikatu Komisji „Plan działania w sprawie biomasy” oraz komunikatu Komisji „Strategia UE na rzecz biopaliw”

(2007/C 51/04)

KOMITET REGIONÓW

uwzględniając Zieloną księgę „Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii” (COM(2006) 105 wersja ostateczna), komunikat Komisji „Plan działania w sprawie biomasy” (COM(2005) 628 końcowy) oraz komunikat Komisji „Strategia UE na rzecz biopaliw” (COM(2006) 34 końcowy);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 2 grudnia 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w sprawie zielonej księgi „Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii” zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Prezydium z 16 lutego 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając swoją opinię z 16 lutego 2006 r. w sprawie: „Zielona księga w sprawie racjonalizacji zużycia energii, czyli jak uzyskać więcej mniejszym nakładem środków” (COM(2005) 265 końcowy) — CdR 216/2005 fin;

uwzględniając swoją opinię z 15 listopada 2001 r. w sprawie Zielonej księgi „W kierunku europejskiej strategii dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii” (COM(2000) 769 wersja ostateczna) — CdR 38/2001 fin ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię z 17 czerwca 2004 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz usług energetycznych (COM(2003) 739 wersja ostateczna — 2003/0300 (COD)) — CdR 92/2004 fin ⁽²⁾;

uwzględniając projekt opinii (CdR 150/2006 rev.1) przyjęty dnia 27 czerwca 2006 r. przez Komisję Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Emilia Müller, minister ds. federalnych i europejskich w kancelarii stanu kraju związkowego Bawaria, DE/EPP);

jednomyślnie przyjął na 66. sesji plenarnej w dniach 11-12 października 2006 r. (posiedzenie z 11 października) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Odnośnie Zielonej księgi w sprawie energii

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** publikację Zielonej księgi zawierającej trafną ocenę aktualnej sytuacji w dziedzinie energii oraz wskazującej drogę w kierunku strategii na rzecz zrównoważonych, konkurencyjnych i bezpiecznych dostaw energii w Europie;

1.2 **stwierdza**, że w dziedzinie energii Europa stoi w obliczu licznych wyzwań, takich jak np. wysokie i niezwykle zmienne ceny energii, wzrost światowego zapotrzebowania na energię, zagrożenia bezpieczeństwa dla wytwórców, krajów tranzytowych oraz szlaków transportowych, rosnąca zależność od importu i ograniczone dotychczas zróżnicowanie źródeł energii i dostawców, rosnące obciążenie dla środowiska naturalnego, potrzeba silniejszej integracji oraz tworzenia powiązań krajowych rynków energetycznych, a także znaczne zapotrzebowanie na inwestycje w infrastrukturę energetyczną;

1.3 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że w obliczu wspomnianych wyzwań Zielona księga stanowi impuls do intensywnej

debaty poświęconej polityce energetycznej w Europie oraz **podkreśla** znaczenie długoterminowej strategii energetycznej UE;

1.4 **akcentuje** fakt, że dla realizacji trojkiego celu: bezpieczeństwa dostaw, konkurencyjności i ochrony środowiska, nieodzowne jest uwzględnienie wszystkich obszarów politycznych związanych z polityką energetyczną, a przede wszystkim polityki transportowej, ochrony środowiska, badań i rozwoju, jak również polityki zagranicznej;

1.5 **z zadowoleniem przyjmuje** podejście ukierunkowane na wypracowanie wspólnej europejskiej polityki energetycznej, która ustanawia partnerstwo pomiędzy władzami na szczeblu europejskim, krajowym i niższym niż krajowy, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań w poszczególnych państwach członkowskich w zgodzie z zasadą pomocniczości; Tylko poprzez skoordynowane działanie możliwe będzie trwałe i zrównoważone rozwiązanie problemu bezpieczeństwa i warunków dostaw energii w Europie;

1.6 **zwraca uwagę na fakt**, że stabilne i niedrogo zaopatrzenie w energię ma ogromne znaczenie dla zrównoważonego rozwoju także w przypadku regionów i gmin;

⁽¹⁾ Dz.U. C 107 z 3.5.2002, s. 13.

⁽²⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, s. 19.

1.7 **akcentuje** rolę samorządów lokalnych i regionalnych jako wytwórców energii (np. poprzez ich udział w przedsiębiorstwach energetycznych), którzy zależą od uczciwej konkurencji;

1.8 **przyjmuje z zadowoleniem** konkluzje Rady Europejskiej z 23 i 24 marca, zgodnie z którymi w celu „zapewnienia [...] konkurencyjnej gospodarki europejskiej oraz zaopatrzenia w energię po przystępnych cenach” należy wspierać „rozwój regionalnej współpracy energetycznej w całej UE oraz integrację rynków regionalnych z rynkiem wewnętrznym UE”;

1.9 **podkreśla** potrzebę dywersyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych źródeł energii w celu zmniejszenia uzależnienia UE od importu energii oraz od indywidualnych dostawców, zapewniając tym samym zrównoważone zaopatrzenie w energię;

1.10 **akcentuje** fakt, iż zgodnie z zasadą pomocniczości decyzje dotyczące kombinacji źródeł energii pozostać muszą w kompetencjach państw członkowskich;

1.11 **opowiada się za** zwiększeniem udziału źródeł energii odnawialnej o niewielkiej emisji gazów cieplarnianych bądź niepowodujących takowej emisji w kombinacji źródeł energii poszczególnych państw członkowskich w celu walki ze zmianami klimatycznymi;

1.12 **żałuje**, że w wysiłkach zmierzających do dywersyfikacji źródeł energii nie uwzględniono ani hydroenergetyki — efektywnej i wydajnej metody wytwarzania energii, wykorzystywanej często przez wytwórców oraz dostawców regionalnych i lokalnych, ani energii geotermalnej;

1.13 **ubolewa** nad niedostatecznym wdrożeniem w wielu państwach członkowskich dyrektyw w sprawie liberalizacji rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej;

1.14 **uważa za niezbędne**, by dalsze kroki legislacyjne poprzedzone były pełnym wdrożeniem drugiego pakietu rynku wewnętrznego oraz oceną związanych z tym skutków;

1.15 **podkreśla** konieczność stworzenia jednolitej europejskiej sieci energetycznej, w związku z czym **dostrzega pilną potrzebę** zacieśnienia współpracy pomiędzy krajowymi organami regulacyjnymi;

1.16 **odrzuca** pomysł tworzenia nowych struktur administracyjnych, takich jak np. europejski „urząd regulacji energetyki”, jako że cele zaproponowane przez Komisję, a następnie poparte przez Radę, zrealizować mogą krajowe organy regulacyjne;

1.17 **nie widzi obecnie potrzeby** przedstawiania nowego wniosku legislacyjnego w sprawie rezerw gazu ziemnego, jako że najpierw należy wdrożyć dyrektywę w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu, która weszła w życie w maju 2006 r.;

1.18 **przyjmuje z zadowoleniem** przedłożenie strategicznego planu przyspieszenia rozwoju nowych technologii ener-

tycznych na szczeblu europejskim, który przewiduje wsparcie dla szybkiego wprowadzenia owych technologii na rynek oraz który umożliwi koordynację wspólnotowych i krajowych programów badawczych i innowacyjnych;

1.19 **uznaje** poprawę efektywności energetycznej za istotny cel, zwłaszcza w kontekście zapobiegania dalszemu wzrostowi zależności od importu;

1.20 **zwraca uwagę**, że już dziś w UE istnieje wiele rozwiązań na rzecz efektywności energetycznej, które już weszły w życie bądź znajdują się w opracowaniu, a które dopiero zaczynają przynosić skutki lub wymagają jeszcze wdrożenia. Jako przykład można tu wymienić choćby dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej budynków, dyrektywę w sprawie kogeneracji (CHP) czy dyrektywę w sprawie efektywnego wykorzystania energii końcowej;

1.21 **przyjmuje z zadowoleniem** plany Komisji przewidujące dokonywanie corocznych przeglądów strategii UE począwszy od 2007 r., w tym celów średniookresowych i długookresowych, a także środków niezbędnych do ich realizacji;

Plan działania w sprawie biomasy

1.22 **przyjmuje z zadowoleniem** publikację planu działania w sprawie biomasy, którego wykonanie stanowić może istotny wkład w realizację trzech celów opisanych w Zielonej księdze;

1.23 **przyjmuje z zadowoleniem** plany Komisji przewidujące szybsze niż dotąd zwiększanie udziału biomasy wśród energii ze źródeł odnawialnych oraz uznaje zarysowany przez Komisję obszerny pakiet środków za właściwą podstawę dla zwiększenia wykorzystania biomasy do produkcji energii;

1.24 **przyjmuje z zadowoleniem fakt**, iż Komisja podkreśla znaczenie regionów w zakresie promowania biopaliw i innych form bioenergii w ramach polityki spójności oraz polityki rozwoju obszarów wiejskich;

1.25 **zwraca uwagę na fakt**, że wykorzystanie biomasy może przyczynić się w znaczącym stopniu do osiągnięcia celu, jakim jest pozyskiwanie 12 % całkowitej energii zużywanej w UE ze źródeł odnawialnych do 2010 roku, dlatego też **podkreśla** znaczenie biomasy jako istotnej alternatywy dla paliw kopalnych;

1.26 **akcentuje fakt**, że plan działania po raz pierwszy wskazuje, w jaki sposób ustalony w białej księdze z 1997 roku cel potrojenia zużycia w UE energii pierwotnej pochodzącej z biomasy do poziomu ok. 150 mln ton ekwiwalentu olejowego (MToe) należy rozdzielić na poszczególne obszary: wytwarzanie ciepła, energii elektrycznej i paliw (ciepło — 75 MToe, energia elektryczna — 55 Mtoe, paliwa — 19 Mtoe);

1.27 **podkreśla**, że scenariusz przedstawiony w planie działania oznaczałby wzrost udziału biomasy w zużyciu energii pierwotnej w Unii Europejskiej z dzisiejszych około 4 % do poziomu 8 % w 2010 r. i **zwraca uwagę**, że dla osiągnięcia tego celu konieczne jest podjęcie działań, jednocześnie respektując na każdym szczeblu zasadę pomocniczości, w celu zagwarantowania dostaw biomasy, np. poprzez obowiązkowe rezerwy, poprawę łańcucha dostaw itd.

1.28 **przyjmuje z zadowoleniem** decyzję Rady z 14 lutego 2006 r. o wpisaniu usług ogrzewania zbiorowego na listę towarów i usług, do których państwa członkowskie mogą zastosować obniżoną stawkę podatku VAT i uważa za istotne, by zastosowały tę stawkę;

1.29 **przypomina**, że wiele samorządów lokalnych i regionalnych zrealizowało już pomyślnie i nadal realizuje konkretne projekty w zakresie wytwarzania ciepła i energii elektrycznej z biomasy, odgrywając tym samym pionierską rolę w tej dziedzinie i uważa za istotne, by promowano takie projekty;

1.30 **podkreśla** znaczenie biomasy jako źródła energii na obszarach wiejskich — jej wykorzystanie zapewnić może nowe źródła dochodów zwłaszcza dla rolnictwa („rolnik jako producent energii”) i leśnictwa, jak również przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy;

Strategia na rzecz biopaliw

1.31 **przyjmuje z zadowoleniem** komunikat Komisji w sprawie strategii UE na rzecz biopaliw, które w transporcie mogą przynajmniej częściowo zastąpić paliwa kopalne oraz które można włączyć do systemów zaopatrzenia w paliwo;

1.32 **podkreśla fakt**, że floty pojazdów użytkowane przez samorządy lokalne i regionalne już dziś napędzane są biopaliwami;

1.33 **zwraca uwagę** na znaczenie zrównoważonej produkcji biopaliw dla uniknięcia utraty bioróżnorodności. Należy uniknąć sytuacji, w której wielkie „monokultury” określonej rośliny energetycznej (koncentracja uprawy jednej określonej rośliny na rozległych obszarach) nadmiernie zakłócałyby równowagę lokalnego ekosystemu.

1.34 **wzywa** Komisję Europejską, aby wzmogła wysiłki w zakresie badań w dziedzinie biopaliw — zarówno w odniesieniu do surowców (aby zwiększyć zbiory uprawianych roślin i poprawić ich właściwości energetyczne oraz by wykorzystywać oleje pirolityczne jako surowce w przemyśle petrochemicznym), jak i w procesie technologicznym (przekształcenie biomasy w energię poprzez gazyfikację, pirolizę itd.).

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zielona księga w sprawie energii

2.1 **wzywa** — dla zapewnienia uczciwej konkurencji — do niezwłocznego, pełnego wdrożenia dyrektyw w sprawie liberali-

zacji rynków gazu i energii elektrycznej we wszystkich państwach członkowskich;

2.2 **opowiada się za** dokonywaniem gruntownej analizy kosztów i korzyści przedstawianych przez Komisję nowych wniosków legislacyjnych;

2.3 **wzywa** w ramach weryfikacji systemu handlu emisjami w UE, do dalszego rozszerzenia i usprawnienia tego systemu zgodnie z Zieloną księgą; zapewni to stabilny klimat, w którym przemysł będzie mógł podejmować konieczne decyzje dotyczące długoterminowych inwestycji; **wzywa** również do usunięcia zbędnych obciążeń dla gospodarki wynikających zwłaszcza z oddziaływania na ceny energii elektrycznej i zakłóceń konkurencji wskutek niedostatecznej koordynacji krajowych planów rozdziału pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi;

2.4 **stwierdza**, że koordynacja na szczeblu UE wykazała swoją skuteczność podczas kryzysu w zakresie dostaw gazu ziemnego w styczniu 2006 r. oraz **wzywa**, by w przyszłości nadal uznając podstawową odpowiedzialność państw członkowskich za zabezpieczenie swoich dostaw energii, zapewnić w oparciu o zasady solidarności i pomocniczości skuteczne mechanizmy koordynacji na wypadek kryzysu zaopatrzeniowego;

2.5 **wzywa** do nadania priorytetowego znaczenia w badaniach i rozwoju zagadnieniom trwałych źródeł energii oraz efektywności energetycznej oraz do przeznaczenia na ten cel odpowiedniej części wspólnotowych środków finansowych;

2.6 **proponuje**, by we wszystkich obszarach polityki UE zaoferowała w ramach swoich kompetencji zachęty do korzystania z trwałych źródeł energii;

2.7 **przyjmuje z zadowoleniem** zamiary Komisji w zakresie przyczyniania się do dalszego rozwoju rozwiązań mających na celu poprawę efektywności energetycznej oraz **opowiada się za** rychłym przedstawieniem obszernego planu działania w zakresie efektywności energetycznej;

2.8 **wzywa** przy tworzeniu tego rodzaju planów do stosowania efektywnych kosztowo instrumentów działających na zasadach rynkowych, takich jak np. informowanie, doradztwo, wsparcie, dobrowolne porozumienia itp., jak również do uwzględniania granic w zakresie obciążeń, jakie nałożyć można na podmioty publiczne, przedsiębiorstwa i konsumentów;

2.9 **jest przeciwny** definiowaniu absolutnych celów zwiększenia efektywności. Państwa członkowskie, w których już uzyskano oszczędności lub wdrożono szczególnie wydajne technologie, mają ograniczone możliwości dalszego zwiększenia efektywności i znalazłyby się w niekorzystnym położeniu konkurencyjnym w przypadku zastosowania absolutnych wartości docelowych;

2.10 **popiera** propozycję międzynarodowego porozumienia w sprawie efektywności energetycznej oraz zapoczątkowanie dialogu dotyczącego efektywności energetycznej i oszczędzania energii z krajami o wysokim zużyciu energii oraz gospodarkami wschodzącymi;

2.11 **popiera** opracowanie wspólnej koncepcji polityki zagranicznej i bezpieczeństwa dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i dywersyfikacji źródeł energii, jak również celem rozwoju partnerstw energetycznych i intensyfikacji dialogu z głównymi krajami produkującymi, przesyłającymi i konsumującymi energię; w tym przypadku w proces ten należałoby włączyć także sąsiednie państwa nie należące do UE

Plan działania w sprawie biomasy

2.12 **wzywa** Komisję do uwzględniania znaczenia samorządów lokalnych i regionalnych przy realizacji i opracowywaniu planów działania, wyraźnego odwoływania się do wymiaru lokalnego i regionalnego, a tym samym do pobudzenia ogólnego rozwoju obszarów wiejskich;

2.13 **popiera** pogląd Komisji w kwestii zaopatrzenia w biomasę, zgodnie z którym decyzje o uprawach energetycznych „najlepiej podejmuje się na szczeblu regionalnym lub lokalnym”;

2.14 w celu poprawy bezpieczeństwa dostaw, ochrony zasobów, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz promowania obszarów wiejskich i energii ze źródeł odnawialnych,

obok zachęcania do oszczędzania energii i podnoszenia efektywności energetycznej **za konieczny uznaje** także dalszy rozwój wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, a w związku z tym dalsze zrównoważone zwiększanie wykorzystania biomasy zarówno jako źródła energii, jak i surowca;

Strategia na rzecz biopaliw

2.15 **uważa za niezbędne** usunięcie obecnie istniejących przeszkód technicznych w zakresie wykorzystania biopaliw oraz zmianę normy EN 142114, aby ułatwić wykorzystanie szerszego zakresu olejów roślinnych w produkcji biodiesla, na ile jest to możliwe bez uszczerbku dla jakości paliwa. Dlatego też **popiera** zamiary Komisji przewidujące uprzednią analizę przyczyn owych przeszkód oraz określenie tych specyfikacji normy, które należy zmienić przy jednoczesnym zagwarantowaniu, iż biopaliwa nie staną się z tego powodu przedmiotem jakiegokolwiek dyskryminacji.

2.16 **wzywa** Komisję do należytego uwzględniania wymiaru lokalnego i regionalnego także w przypadku dalszego rozwoju strategii na rzecz biopaliw;

2.17 **przyjmuje z zadowoleniem** zamiary Komisji dotyczące zwiększenia udziału biopaliw w ogólnym zużyciu paliwa, a w tym kontekście także zastosowanie działań nadzorczych mających na celu propagowanie biopaliw.

Bruksela, 11 października 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE